

Network news

NYHETSREV FOR DET EUROPEISKE ANTI-FATTIGDOMSNETTVERKET

Nr 128 | OKTOBER-DESEMBER | 2008

2010: Et viktig og kritisk år for NGO-er på det sosiale felt

Leder

Jeg vil antyde to hovedmål for 2010: Ett eksternt og ett internt.

Det ytre målet er å få en ny og bedre inkluderingsstrategi for EU. Stats- og regjeringslederne må snarlig forplikte seg på fire politiske områder: En sosialpolitikk, en sysselsettingspolitikk, en miljøpolitikk og en økonomisk politikk, på disse områdene er det nødvendig å enes om en bærekraftig politikk for hele EU, en helhetlig politikk som tar vare på den sosiale dimensjon. Hovedspørsmålet i prosessen vil bli å stille spørsmål ved tilnærmingen med et fritt og deregulert marked: Vi trenger samarbeid, ikke mer konkurranse. Den finansielle og økonomiske krisen viser med all tydelighet hva mer og mer konkurranse basert på grådighet vil føre til.

Vårt interne mål er mobiliseringen av mennesker som lever i fattigdom. Vi har ingen direkte politisk makt, men EAPN har over årene bygget opp en moralsk autoritet siden beslutningstakere (og andre) vet at når vi uttaler oss, så skjer dette mer og mer på grunnlag av direkte kontakt med mennesker som lever i fattigdom. Vi må ta vare på og styrke denne moralske autoriteten gjennom å gi dem som lever i fattigdom en større plass i våre egne organer, strukturer og møter. Vi arbeider stadig med saken, men vi må fortsatt øke vår innsats på dette området.

Det vil bli litt av en jobb å få til dette, men med all den energi og pågangsmot har sett i de nasjonale nettverk, hos de europeiske organisasjonene vi arbeider sammen med og hos vår stab, tror jeg vi har gode sjanser til å lykkes.

Ludo Horemans,
President i EAPN

FORBEREDE 2010 DET EUROPEISKE ÅRET MOT FATTIGDOM !

INNHOOLD

Forberede 2010 - Det europeiske Fattigdomsåret

Forberedelser til 2010: La oss gjøre det til vårt!	2
Hva kan de sosiale organisasjonene gjøre for å forberede seg	2
Hva med landene utenfor EU	3
Planlegging og gjennomføring av fattigdomsåret 2010	4
EAPN Irland: Nasjonale rundebordskonferanser gir en god start	4
Hva planlegger EU-kommisjonen?	
Intervju med Antonia Carparelli	5
EAPN Ungarn: "2010 betyr en mulighet for reelle politiske forpliktelser"	5
ILGA 2007 - EUs år for like muligheter for alle var en positiv erfaring	6
EDF: 2003 gjorde « intet om oss uten oss » til en realitet	6
Finn ut mer om 2010	6

Nyheter fra Tsjekkia

EAPN i den Tsjekiske Republik har fremgang	7
EAPN Tsjekkia frontet debatten internasjonale Antifattigdomsdagen	7
Tsjekiske Republik: Romfolket er fremdeles en marginalisert gruppe	8

Forbered år 2010: La oss gjøre det til «vårt» år!

EUs Fattigdomsår i 2010 vil bli noe helt spesielt for EAPN siden det vil markere fristen EU selv har satt for «å gjøre en avgjørende innsats for å utrydde fattigdom». Samtidig kan EAPN feire sitt 20 års jubileum.

Bare enda ett av mange EU- år?

2010 er langt fra det første EU-året tilegnet en spesiell sak, og tidligere markeringer som år 2003 for funksjonshemmede eller 2007 som var året for like muligheter, har mange friskt i minne. Disse årene tar primært sikte på bevisstgjøring og å starte en offentlig debatt, men de har også ført til viktige politiske endringer på noen områder. I enkelte land betydde de også en styrking av det sivile samfunn.

2010 vil ha en helt spesiell betydning for EAPN siden ideen oppsto i vårt nettverk, og fordi dette året markerer fristen EU ga seg selv for «å gjøre en avgjørende innsats for å utrydde fattigdom».

Selv om vi anerkjenner muligheten for at folk er trette av «europiske år», tror vi at 2010 er en anledning til å styrke dialogen mellom NGOer og myndighetene, særlig i de land der sivil dialog fremdeles er fraværende eller under utvikling. 2010 gir en klar mulighet til å utvikle nye og styrkede koalisjoner, og til å fremme en bedre forståelse av fattigdommens realiteter og til å dekonstruere utbredte stereotype oppfatninger. EAPN håper også at 2010 vil bli en anledning for EU og de enkelte medlemsland til å gjøre mer enn å feire seg selv, det er nå behov for å evaluere de siste ti årene og å skape ny fremdrift i kampen mot fattigdom.

Ifølge EUs institusjoner skal fattigdomsåret ha fokus på fire hovedsaker:

Anerkjennelse av rettigheter - først og fremst de fattiges grunnleggende rett til et liv i verdighet, samt å få tilgang til sine lovfestede rettigheter og at det gjøres mer for å bekjempe fordommer.

Dele ansvaret og økt medvirkning - først og fremst å ha fokus på å fremme engasjementet

hos de viktigste aktørene i kampen mot fattigdom, herunder selvsagt de fattige selv.

Samhørighet - øke bevisstheten om at bekjempelse av fattigdom, økt inkludering og en rettferdig fordeling, er noe som angår hele samfunnet

Forpliktelse - få en bekreftelse på et sterkt politisk engasjement både på EU-nivå og i medlemsstatene.

Medlemsstatene oppfordres også til å inkludere noen horisontale temaer i sine aktiviteter

(kjønn, medvirkning, regionale ulikheter) og å fokusere på spesielle saker slik som multidimensjonale strategier, tilgang på adekvate midler og tjenester, aktiv inkludering, barnefattigdom, hjemløshet etc.

Om 2010 skal bli en suksess er avhengig av graden av medvirkning og eierskap utover EUs indre sirkler

Kan EUs budsjett bli en løftestang
Det totale bidrag fra EU er det høyeste som noen gang er stilt til rådighet for et europeisk år. 17 millioner Euro skal hovedsaklig brukes i medlemsstatene. Her vil det også bli offentlig og privat kofinansiering. Når pengene er delt mellom statene, synes beløpene relativt beskjedne sett i forhold til ambisjonene for for Fattigdomsåret. Medlemslandenes andel av EUs budsjett vil beløpe seg til alt fra 120 000 til 750 000 alt etter landenes størrelse. I tillegg kommer altså egne bidrag fra hver medlemsstat.

Gitt dette relativt stramme budsjettet vil det trolig bli bli mer fokus på politikk og bevissthetsfremmende aktiviteter snarere enn tradisjonelle grasrotsprosjekter.

Deterimidlertid viktig å se lenger enn dette; vi vet fra tidligere europeiske år at EU-midlene og enkeltstatenes kofinansiering av 2010 ikke er eneste mulighet for støtte til aktiviteter i Fattigdomsåret, EU-midlene bør heller betraktes som en løftestang for enkelte kjerneaktiviteter som forhåpentligvis vil bli fulgt opp av mange andre initiativ.

HVA KAN SOSIALE NGOer GJØRE FOR Å PLANLEGGE FATTIGDOMSÅRET 2010 ?

- Planlegg politiske resultater
2010 bør etterlate en arv på lokalt og nasjonalt nivå. Det er viktig å definere målene på forhånd og å bygge allianser for å fremme målene.
- Forbered prosjekter, aktiviteter og utpek ansvarlige Ikke alle prosjekter vil bli utlyst, det er derfor viktig å komme med forslag så tidlig som mulig og å formidle disse til de nasjonale organer som er ansvarlig for gjennomføringen,
- Planlegg medvirkning fra de fattige selv - Deltagelse vil være et vesentlig innslag, men det må planlegges godt.
- Avtal et møte med det nasjonale organet som har ansvaret - Et slikt møte gjør det mulig å diskutere planene og vil åpne for at man sikres en plass i dialogen med myndighetene.
- Organiser møter med andre NGOer,
- Kontakt media og andre institusjoner for å foreslå aktiviteter.
- Ta kontakt med stiftelser etc. som kan bidra med økonomisk støtte

Det er derfor viktig å bevisstgjøre andre aktører (slik som media og kulturelle institusjoner), Disse må overbevises om at fattigdom er et tema som det er verdt å sette søkelys på i 2010. Kanskje er det mulig å skape en «sneballeffekt».

Veiviser for planleggingen

I hvert medlemsland vil det i begynnelsen av 2009 bli utpekt et nasjonalt organ som vil være ansvarlig for å organisere landets deltakelse i Fattigdomsåret.

Dette nasjonale organet skal være en «administrativ myndighet eller lignende» med kompetanse og erfaring fra kampen mot fattigdom. I øyeblikket virker det som at de ansvarlige for de nasjonale strategiske rapporter og handlingsplaner vil få en nøkkelrolle, men den endelige avgjørelse ligger hos medlemsstatene.

En av organets første prioriteringer

vil være å utarbeide et program som skal godkjennes av EU-kommisjonen før det lanseres (dette vil forhåpentligvis skje i løpet av sommeren 2009). Det nasjonale organet vil være hovedaktøren.

Det vil således være viktig for

de frivillige organisasjoner å starte en dialog med dette styringsorganet slik at man er sikre på å bli hørt i forbindelse med planleggingen og gjennomføringen av Fattigdomsåret.

Det er på tide å forberede seg!

Forslag om nasjonale, regionale og lokale aktiviteter skal foreligge i 2009. Men de interesserte NGO'er bør ikke vente med å starte planleggingen, ta kontakt med andre aktører, bevisstgjøre vesentlige media og kulturinstitusjoner, og oppfordre disse til å sette fattigdommen på dagsorden for 2010.

På dette stadium omfatter noen av de aksjoner som er planlagt av EAPNs medlemsorganisasjoner konferanser om fattigdom, møter med folk som lever i fattigdom, utvikling og gjennomføring av nye metoder for medvirkning, samarbeide med markante talsmenn for de fattige, kulturelle begivenheter (filmfestivaler, teaterstykker), næringslivet og media, symbolske aksjoner, nye fattigdomsmålemetoder, spesielle aksjonsuker for sosiale tjenester, opplæring av hovedaktører (myndigheter, medier, statsansatte embetsmenn, NGOer osv.)

De fleste av de planlagte aktiviteter på EU- og transnasjonalt nivå vil bli utarbeidet av institusjonene selv (logo, informasjonkampanjer, nye kommunikasjonsverktøy, «ambassadører», konferanser om samarbeid med media).

Utvikling av samarbeid mellom NGOer på EU-nivå
For utvikle et slikt samarbeid har EAPN bidratt til å etablere en kontaktgruppe som består av medlemsorganisasjoner i EAPN og Sosial Plattform.

Denne samarbeidsgruppen håper man vil bidra til å skape støtte for transnasjonale aktiviteter. Videre å utvikle en modell for samarbeid som kan være til hjelp for organisasjonenes samarbeid over landegrensene.

Dette samarbeidet vil være basert på:

- Et roterende nasjonalt fokus der hvert land vil være i søkelyset en uke i løpet av året.

- To europeiske fokusuker (i mai og oktober) organisert som deltageruker rundt større kulturelle og politiske aksjoner (konserter, fotoutstillinger, idrettsarrangementer, konferanser osv.) Disse vil fungere som bindeledd

mellom nasjonale aktiviteter.

I tillegg bør resultatene av Fattigdomsåret ikke være begrenset til aktivitetene: Sivilsamfunnet og aktørene har et ansvar for å sammen arbeide for politiske resultater, både på lokalt og EU-nivå. Her vil kontaktgruppen for 2010 spille en viktig rolle.

Gjør det til vårt år

Suksessen til Fattigdomsåret vil i høy grad være avhengig av det nasjonale samarbeid og de politiske hovedaktørenes åpenhet. Hvis vi ønsker at 2010 skal bli vellykket er det viktig at EAPN ser året ikke bare som en institusjonell begivenhet, men som vårt år. Som en mulighet for de fattige til å bli hørt, til å bli sett, til å sette sine problemer øverst på EUs dagsorden. Men dette skjer ikke uten en mer proaktiv tilnærming, dvs. at vi foregriper i stedet for passivt avvente Fattigdomsårets utviklingstrinn.

Elodie Fazi

HVA MED LAND SOM IKKE ER MEDLEM AV EU ?

EU-året 2010 mot fattigdom og sosialt utenforskap er åpent for EUs medlemsstater, men også:

- Kandidatland (Tyrkia, Kroatia og Makedonia)
- Vestbalkanske land
- EFTA-landene Norge, Island og Lichtenstein samt Sveits som har en egen handelsavtale med EU
- I tillegg kommer landene som er med i EUs europeiske nabolandsordning.

Aktivitetene i disse landene vil dog ikke bli finansiert over budsjettet for 2010 (som fokuserer på de 27 medlemslandene). Økonomisk støtte vil bli dekket gjennom andre programmer eller gjennom midler stilt til rådighet av disse landene selv.

60 personer deltok i konferansen om det europeiske året mot fattigdom og sosialt utenforskap i oktober 2008.

Representanter for NGOer, fagforeninger, akademikere, arbeidsgivere, regjeringen og vanlige folk møttes for å diskutere tidligere EU-år i Irland. Videre diskuterte man utfordringene med å gjennomføre Fattigdomsåret 2010.

Debatten startet med innlegg fra statsråden med ansvar for fellesskapsanliggende, representanter fra instanser som har hatt ansvar for tidligere EU-år såvel som som irske NGOer og EAPN sentralt som fungerte som en slags katalysator for drøftelsene.

Deltakerne la vekt på hvor viktig offentlighetens oppfatning av fattigdom er, og de så 2010 som en mulighet til bevisstgjøring og endring av negative holdninger. Et klart budskap om at fattigdom ikke kan aksepteres skal lanseres. Konklusjonen ble at årets overordnede mål skal være endring av folks oppfatninger og holdninger.

For EAPN Irland var konferansen et ledd i de energiske forberedelsene til 2010. Fokus endres nå til å påvirke regjeringens strategiske rammeverk og å utvikle våre egne planer for året. Vi har allerede oppen arbeidsgruppe for NGOer, og vi har hatt et møte med sosialministeren. Vi har blitt inspirert av deltakernes energi og entusiasme, og vi er sikre på at, som en deltaker uttrykte det: «Dette vil bli det beste europeiske året noensinne i Irland».

Anna Visser
Direktør, EAPN Irland
Email: anna@eapn.ie

Veikart for planlegging og gjennomføring av det europeiske Fattigdomsåret 2010

Denne tabellen viser de viktigste skrittene i forberedelsene til Fattigdomsåret. Ytterligere informasjon kan man finne på Kommissjonens hjemmeside.

	EU-nivå	Medlemsstatene
2008	<ul style="list-style-type: none"> • EU-institusjonene fatter vedtak om gjennomføring • Det strategiske rammedokumentet med retningslinjer publiseres i desember • Forberedende fase for EUs informasjons- og media-kampanje	<ul style="list-style-type: none"> • Forberedende utnevnelser av de nasjonalt ansvarlige • Forberede deltakelse i EUs rådgivende komite • Kartlegging av interesserte aktører
2009	<ul style="list-style-type: none"> • Støtte og dialog med de nasjonale organene og godkjenning av programmene • Forberedelse av aktiviteter • Møter med interesserte parter og EUs rådgivende komite. (fra mars og videre) • Konferanse: Sosialt utenforskap og mediene (oktober)	<ul style="list-style-type: none"> • Offisiell utnevnelse av de nasjonale ansvarlige organ • Konsultasjoner omkring de nasjonale programmer • Programmene innleveres til godkjenning • Forberedelser til utlysning av forslag til aktiviteter • Forberedelser av nasjonale mediakampanjer • Utvelgelse av prosjekter
2010	<ul style="list-style-type: none"> • Åpningskonferanse (Det spanske formannskapet) • Aktivitetene gjennomføres • Møter med aktørene og EUs rådgivende komite • Avsluttende konferanse (Det belgiske formannskap)	<ul style="list-style-type: none"> • Åpningsarrangementer • Aktivitetene starter i mars

Forberedelser til 2010: Hvilke planer har EU-kommisjonen?

Intervju med Antonia Carparelli

Antonia Carparelli leder avdelingen som er ansvarlig for inkludering, sosialpolitiske aspekter ved innvandring og effektivisering av sosialpolitikken i Generaldirektoratet for sysselsetting, sosialpolitikk og like muligheter.

APN: Hva er Kommisjonens hovedansvar når det gjelder organiseringen av Fattigdomsåret, spesielt i forhold til de nasjonale myndigheter?

E Antonia Carparelli: Avgjørelsen om Fattigdomsåret legger opp til en blanding av sentraliserte og desentraliserte aktiviteter siden dette åpner for å ta hensyn til spesielle nasjonale forhold samtidig som man holder fast ved en sterk EU-dimensjon og -identitet.

I denne sammenheng er det Kommisjonens rolle å sikre en effektiv koordinering av de ulike aktiviteter med tanke på å skape en høy synlighet og å skape muligheter til å utnytte synergieffekten.

EAPN: Hvordan kan man binde de nasjonale aktiviteter sammen?

A.C: I planleggingen av aktivitetene i Fattigdomsåret vil Kommisjonen og medlemsstatene utarbeide en integrert og koordinert arbeidsmetode. En slik tilnærming må tilpasses de ulike nasjonale prioriteringer og involvere alle relevante aktører.

Når det gjelder ledelsen og koordineringen av aktivitetene blir Kommisjonen assistert av en rådgivende komite som består av representantene som er utpekt av de nasjonalt ansvarlige organer. Komiteen ledes av en representant fra Kommisjonen. EU-kommisjonen vil organisere komiteens møter. Det er også viktig å nevne at det før hvert møte i komiteen vil bli avholdt møter med de involverte parter som vil legge frem sine synspunkter og komme med innspill når det gjelder gjennomføringen av Fattigdomsåret.

Selv om Kommisjonen kan skape en ramme for koordineringen på forskjellige nivåer, vil konkrete fremskritt kun bli oppnådd gjennom et utstrakt

engasjement fra medlemsstatene. Aktiviteter som er bestemt på EU-nivå som f.eks. informasjons- og kommunikasjonskampanjen for et rettferdig og inkluderende samfunn vil måtte tilpasses forholdene som er spesielle for hvert enkelt medlemsland.

EAPN: Er det etter Deres mening mulig å sikre en reell innflytelse med et relativt begrenset budsjett? Hva forventer De skal komme ut av Fattigdomsåret 2010?

A.C: Totalt er det avsatt 17 millioner Euro til år 2010. Av disse vil maksimum 9 millioner bli brukt på aktiviteter i medlemsstatene. Dette beløpet skal suppleres med et like stort - eller større beløp fra medlemslandene. Derfor bør det stå minst 18 millioner

millioner til rådighet for nasjonale aktiviteter. Budsjettet for 2010 er det høyeste som noen gang er avsatt til et europeisk år og kan på ingen måte betraktes som et begrenset budsjett, særskilt ikke i en situasjon med finanskrise.

Med hensyn til resultatet av 2010 har det tidligere vist seg at slike europeiske år er effektive redskap for å stimulere debatter og dialog om spørsmål som er av for å skape et rettferdig samfunn og å fremme bredere deltagelse i samfunnslivet. De har også vist seg effektive for EU med hensyn på å sette nøkkeltema og sentrale prioriteringer på dagsorden.

Kommisjonen forventer at 2010 skal vise seg å bli et viktig ekstraverktøy til å styrke EU. Året vil forhåpentligvis gi ekstra tyngde til den innsats som er gjort med den Åpne koordineringsmetoden på det sosiale felt, slik at arbeidet med å takle fattigdom og sosial ekskludering styrkes ytterligere.

EAPN UNGARN: 2010 GIR MULIGHET FOR ET VIRKELIG POLITISK ENGASJEMENT

Visse forhold kan begrense vår fantasi og våre forventninger til Fattigdomsåret.

På den ene side er den ungarske økonomi svært forsvarsløs mot de negative følgene av finanskrisen. På den annen side har vi lokale og nasjonale valg i 2010 her i Ungarn.

Selv om det er en fare for at fattigdomsspørsmålet kan gå tapt under kampanjen, mener vi at 2010 er en mulighet til reelt politisk engasjement i saken.

EAPN Ungarn arbeider stadig med planene og forventninger til året, det er særlig tre temaer vi vil ta opp: Innføringen av en adekvat og garantert minsteinntekt, innføring av metoder og prosesser for ex ante og ex post evalueringer og beviser i lovgivning for fattigdomsstrategier og regjeringstiltak, så vel som medvirkning fra de fattige selv i prosessene.

På dette stadium vet vi mer om verdiene og prinsippene som vil styre våre aktiviteter enn det konkrete innhold i disse. Vi ønsker en balanse mellom store aksjoner og små prosjekter som avspeiler lokale behov. Programmet skal bygges opp rundt samarbeid med de forskjellige sektorer (staten, sivilsamfunnet og markedet), ulike områder (utdannelse, sport, kultur) samt det sosiale felt. Mange av aktivitetene skal dreie seg om bevisstgjøring om årsakene til fattigdom og hvordan virkeligheten fortøner seg for de fattige. Dette for å få bukt med fordommer og intoleranse, særlig med hensyn til Rom-folket.

Izabella Marton
Hungarian Anti Poverty Network

Tidligere Europeiske år:

- 2007: Året for like muligheter for alle:

www.equality2007.europa.eu

- 2008: Året for interkulturell dialog

<http://www.interculturaldialogue2008.eu/>

2010 : Året for bekjempelse av fattigdom og sosialt utenforskap:

www.2010againstopoverty.ec.europa.eu

-EU-kommisjonens hjemmeside:

http://ec.europa.eu/employment_social/emplweb/news/news_en.cfm?id=326

- EU-rådet og Parlamentets vedtak om å arrangere Fattigdomsåret:

<http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/08/st03/st03645-re01.en08.pdf>

ILGA-Europa : « 2007: Året for like muligheter for alle ble en positiv erfaring »

For ILGA-Europa viste det seg at det europeiske året for like muligheter skulle bli en

positiv erfaring. På EU-nivå banet 2007 politisk vei for forslaget om et nytt antidiskrimineringsdirektiv. På nasjonalt nivå ble 2007 en unik anledning for lesbiske, homoseksuelle, biseksuelle og transseksuelle (LHBT) organisasjoner til suksessfulle krav og aksjoner for å få sine rettigheter synliggjort.

Året ble en mulighet til å opprette en dialog mellom LHBT-organisasjonene og myndighetene, en dialog som har fortsatt utover 2007. I mange land ble året brukt av NGOene til å få myndighetene og media til å ta opp spørsmål i tilknytning til dette temaet. Mange steder var dette første gang saken ble reist. Året viste seg også som et nyttig utgangspunkt som NGOene brukte til aksjoner nasjonalt sammen med andre aktører (fagforeninger, tjenesteytere osv.)

Politisk vilje og lederskap fra myndighetene viste seg å være viktige for å skape betingelser for at aktivitetene kunne gjennomføres på en meningsfull måte til tross for strukturelle og finansielle hindringer. Dette var særlig tydelig der det politiske klima ikke var i favør av å fremme likestilling for disse gruppene. Kapasitetsbygging og vedvarende utveksling av erfaringer mellom medlemsorganisasjonene og ILGAs hovedkontor under hele året gjorde de nasjonale NGOene i stand til å styrke seg til å gjennomføre aksjoner i sine hjemland.

Et antall problemer fremsto i løpet av året for de nasjonale LHBT-organisasjonene, og resultatene av året varierte en del fra et land til et annet. Men i det store og det hele ble året brukt til å bygge allianser, synliggjøre problemene og til å få i gang en dialog med myndighetene.

Evelyne Paradis

Politisk rådgiver ILGA Europa

EDF:2003 gjorde «Intet om oss uten oss» til virkelighet

Det europeiske året i 2003 for funksjonshemmede (EAH) ble foreslått av European

Disability Forum (EDF).

Årets største suksess var den store mobiliseringen av funksjonshemmede og deres familier over hele hele EU. Videre etableringen av partnerskap med den private sektor, fagforeninger, lokale myndigheter og media.

Funksjonshemmede «eide» 2003 og dette var i stor grad medvirkende til at spørsmålet ble satt høyt på den sosiale dagsorden i EU og medlemsstatene. Det fremhevet et nytt syn på funksjonshemmede basert på menneskerettigheter og ikke medisinske synspunkter eller veldedighet.

Blant de viktigste resultatene var vedtaket av Kommisjonens strategi og handlingsplan for 2003-2007 som skulle få de funksjonshemmedes sak på dagsorden på alle politiske områder. Det viktigste kravet fra EDF var at 2003 skulle føre til at det skulle vedtas lovgivning mot diskriminering av funksjonshemmede på området som ikke var

omfattet av arbeidslivets regler.

At året ble en suksess skyldes at EDFs prinsipp «Intet om oss, uten oss» ble satt ut i praksis gjennom funksjonshemmedes fullverdige medvirkning i organisasjonskomiteene både på nasjonalt og EU-nivå. Dessverre ble ikke dette tilfelle i de følgende europeiske årene. Heller ikke i 2007 - Det europeiske året for like muligheter.

Året var godt forberedt og konkrete aktiviteter kom i gang allerede i 2002. Det er viktig med tilstrekkelig tid til forberedelser fra det tidspunkt et vedtak fattes og frem til aktivitetene for sin offisielle start.

Året 2003 viser også hvor viktig det er å omgjøre bevissthetsgjøringskampanjer til en varig praksis, og å møte utfordringer gjennom en passende politikk og et tilfredsstillende juridisk rammeverk.

Irina Papancheva

Kommunikasjonsmedarbeider EDF

EAPN Tsjekkia i fremgang

EAPN i den Tsjekiske Republikk er et forum der man deler meninger, informasjon og erfaringer. Vi deltar også i EAPNs aktiviteter på EU-nivå.

Målet til EAPN Tsjekkia er å oppnå anerkjenning for spørsmålet om sosial ekskludering, både hos

offentligheten og hos myndighetene. Organisasjonen ble opprettet for å fjerne de sosiale og politiske barrierer som mennesker som trues av sosial ekskludering står overfor. Vi arbeider for sosial inkludering av disse gruppene.

Den største utfordringen de siste årene har vært å sosial inkludering på dagsorden på alle områder. Et meget vellykket prosjekt; STOP sosial ekskludering, ble presentert på den internasjonale konferansen i Opava i 2007. Med støtte fra EU og det tsjekkiske Arbeids- og sosialdepartementet, var hovedoppgaven å sette søkelys på sosial inkludering og å utvikle innflytelse på planlegging, strategier og politikk. Konferansen resulterte i utarbeidelsen av en håndbok om å «mainstreame» sosial inkludering. Håndboken forklarer på ulike måter hvordan man tenker omkring og i praksis innlemmer inkluderingsaspektet i den daglige politikk. Man kan trygt si at prosjektet brakte systemet nærmere det system som brukes av EU.

Hovedaktivitetene til EAPN Tsjekkia:

- Støtte medlemsorganisasjonene, utvikle og utføre aktiviteter for sosial inkludering.
- Arbeide for sosial inkludering og for å bekjempe fattigdommen.
- Fremme en strømlinjeformet utvikling av kvaliteten på sosiale ytelser for dem som trues av sosial ekskludering.
- Innføre og mainstreame sosial inkludering ved hjelp av ulike tiltak, som f.eks. å hjelpe folk til finne bedre jobber, forsone familier og å tilby rådgivning.
- Bedre tilgangen på informasjonsteknologi og utdanning for mennesker som er truet av sosial ekskludering.
- Bestrebe oss på å fremme preventive åtgjerder for å bekjempe fattigdom og sosialt utenforskap

og å unngå gjentagelse av vanskelige situasjoner. Disse tiltakene er både materielle, finansielle og administrative.

- Er innrettet mot å utvikle fattige menneskers ferdigheter og ansvar, spesielt ved å sette dem bedre i stand til å delta i beslutningsprosesser.
- Øke effekten av aksjonene ved å samle individer og organisasjoner som engasjerer seg i kampen mot fattigdom og sosialt utenforskap.
- Bygge på de arbeidsmetoder som brukes på EU-nivå og å lære av erfaringene fra nabolandene.
- Delta i de arbeidsoppgaver som EAPN sentralt pålegger de nasjonale nettverkene: Arbeidsgrupper, forpliktende kampanjer og utfordringer.

Den største utfordring de siste årene har vært å «mainstreame» sosial inkludering

EAPN Tsjekkia har blitt oppmuntret av ministermøtet for sosialpolitikk som landene i EU avholdt i Marseille i oktober 2008 fordi det er disse menneskene som har fokus på dem som lever i fattigdom.

poverty. Dette var den første anledningen ministrene hadde til å diskutere spørsmålet om fattigdom og aktiv sosial inkludering. Tre hovedspørsmål ble diskutert; nemlig ideen om en minsteinntektsordning, skaping av kvalitetsjobber og å forbedre måten sosiale tjenester fungerer på.

Praha-forhandlingen foregikk mellom Arbeids- og sosialdepartementet med tanke på det 8. europeiske møte i Brussel for mennesker som lever i fattigdom. Både før og etter møtet i Brussel arrangerte EAPN Tsjekkia et antall møter nasjonalt og regionalt. Konklusjonene fra disse drøftelsene skulle brukes under konferansen i Brussel. Disse møtene og seminarene er også et ledd i det forberedende arbeidet for det internasjonale året mot fattigdom i 2010.

Milena Cerná
Formann for EAPN Tsjekkia

EAPN TSJEKKIA I SPISSEN FOR DEN INTERNASJONALE DAGEN FOR BEKJEMPELSE AV FATTIGDOM

I oktober 2008 ble det arrangert en uke for utryddelse av fattigdom i Ostrava, som er et område med en god del tung-industri og gruvedrift. Ostrava er dessuten den tredje største byen i Tsjekkia.

Under denne viktige begivenheten var også opptreden av kjente sangere og musikere, samtaler rundt bålet og bønne-møter. Pressekonferansen der Milena Cerna deltok, fikk stor mediadekning både i tsjekkisk radio og TV.

Resultatet av forhandlingene som EAPNs direktør Fintan Farrell hadde med det tsjekkiske Arbeids- og sosialdepartementet ble en avtale om at departementet skulle være vert for det 8. møte for mennesker som lever i fattigdom.

En første nasjonal rundebordskonferanse fant sted i Praha under EAPN Tsjekkias ledelse 17. oktober. Deltakerne diskuterte fattigdomsspørsmålet, gjeld og låneproblemer. Deltakerne påpekte at det mangler erkjennelse av problemet og at den aktuelle lovgivning på området er mangelfull. Begge disse faktorer er delvis skyld i den nåværende situasjon. De la også vekt på at banker og finansielle institusjoner burde vise større ansvar når de låner ut penger til mennesker med lav inntekt.

Deltakerne oppfordret regjeringen om å utarbeide preventive tiltak mot fattigdom som skyldes for store gjeldsbyrder.

Tsjekkiske republikk: Rom-folket befinner seg fortsatt i utkanten av samfunnet.

I 2006 utpekte man 310 områder som var preget av sosialt utenforskap. I disse områdene bor det først og fremst rom-mennesker. Alle regioner i Tsjekkia har slike områder. Ikke alle disse områdene er helt adskilt fra omkringliggende områder. Rom-folket har flyttet inn i disse områdene og har tilpasset seg de dårlige forholdene. Denne isolerte situasjonen innebærer dårlig og utilstrekkelig utdanning, langtidslidighet, alkoholisme og gjeldsproblemer.

I 2000 begynte lokale og regionale politikere å flytte «problematisk innbyggere» til visse steder og regioner for å holde dem separert på enkelte områder. Etter opphissede debatter i parlamentet ble lovgivningen vedtatt og Rom-folket ble flyttet til områder der det er vanskelig å få tilgang til sosiale tjenester, jobbmuligheter, skoler og offentlig transport. Det er verdt å påpeke at meste-parten av disse boområdene har blitt etablert under de det siste tiåret.

Alt dette er en historisk utvikling i det 20. århundre. I Republikken Tsjekkoslovakias første år, etter 1918, of the Republic of Czechoslovakia after 1918, forble mange av de lover som fulgte med fra 19. århundre å være gjeldene. I 1920-årene startet myndigheten med politiregistrering av Rom-folk. Fingeravtrykk ble arkivert osv. Mellom 1942 og 1944 ble nomadiske rom-mennesker deportert til tsjekkiske konsentrasjonsleire for sigøynere. Mange ble herfra sent til dødsleire, der de omkom.

Etter 2.verdenskrig avviste Den tsjekkiske republikk Rom-folkets krav om anerkjennelse som egen

etnisitet. De ble ikke godtatt som en gruppe med spesielle behov og interesser. Den sosialistiske staten behandlet rom-folket som om de ikke eksisterte utfra et juridisk synspunkt. Samtidig avsatte man spesielle fond som skulle brukes til å løse problemene ved å assimilere rom-folket med resten av samfunnet.

Menneskeretterklæringen førte til at fokusering på frigjøring av rom-folket i den Tsjekkiske Republikk. Rom-folket borgerinitiativgruppe fikk representere rom-menneskene i parlamentet. De protesterte mot rasisme og pekte på at spesialskolene for rom-folk blokkerte adgangen til høyere utdanning etc. Men med utviklingen av markedsøkonomien befinner rom-folket seg fremdeles i utkanten av samfunnet siden

de stort sett utgjør ufaglært arbeidskraft. Arbeidsledigheten blant rom-folket er så høy som 75 %, i enkelte områder er den til og med så høy som 95 %. Selv om dette delvis skyldes det lave utdanningsnivået, er den også uttrykk for en latent og sofistikert form for rasisme.

EUs sosialfond for operasjonelle programmer har muliggjort utvikling av viktige tiltak til fordel for rom-samfunnet i den Tsjekkiske Republikk. Siden 1990-årene har mange vellykkede prosjekter blitt gjennomført, fortrinnsvis av NGOer som nå er med i EAPN Tsjekkia. Disse NGOene har forsøkt å ta opp spørsmålet om sosial ekskludering i tsjekkiske storbyer, byer og landsbyer for å skape en plattform for interaksjon mellom rom-folket og den øvrige befolkning. Men mange problemer finnes fortsatt. Nasjonalistbevegelsen i Tsjekkia er i ferd med å bli sterkere mens flertallet i befolkningen forholder seg tause og passive. Nok en gang må samfunnet prøve bekjempe disse umiddelbare truslene.

M.C

Om 2010 skal bli vellykket avhenger av graden av medvirkning og eierskap utenfor EUs indre sirkler.

Nr128
Oktober-desember 2008

utgis på engelsk og fransk for andre språk, besøk www.eapn.eu

Redaktør
F. Farrell

Ansvarlig utgiver
A. Gueudet

Square de Meeûs 18
B-1050 Brussels
tel. 32 2 226 58 50
fax 32 2 226 58 69
E-mail: team@eapn.eu
Internet: <http://www.eapn.eu>

Bidragstere
E. Fazi
C. Flémal

Kontor
1600 Sint Pieters Leeuw 1

Network News ønsker å skape debatt om spesielle tema. Meningene som kommer til uttrykk er ikke nødvendigvis EAPNs offisielle standpunkter.

EUROPEAN ANTI POVERTY NETWORK

Utgitt med støtte fra EU-kommisjonen

Besøk oss på ...
WWW.eapn.eu

EAPN|Nr128|2008

8